

O cenie wymiany zagranicznej.

37. Z dwóch narodów wymieniających swoje monety za pomocą wexli, jeden daje zwykle i zawsze pewną oznaczoną i stałą ilość pieniędzy swojego kraju, w zamian za ilość odpowiadającą ale zmienną monety drugiego; wyraz pierwszy nazywa się *pewny*, (*le certain*), a drugi *niepewny*, (*l'incertain*). Pierwsza ilość stanowi *podstawę* czyli *jednostkę* monet wymiany, a druga jęj cenę. Jednostka zatem monet wymiany, mająca się kupić lub sprzedać, musi być stałą, a ilość za nią ofiarowana czyli cena, musi być koniecznie zmienna, jako zależąca od wielu okoliczności. I tak: Warszawa za 300 fr. które uważa za jednostkę wymiany z Paryżem, daje \pm jak 500 Złp., 300 fr. jest wyrazem pewnym a \pm jak 500 złp. niepewnym zależącym od kursu. Paryż za 1 funt szterling na Londyn, jednostkę wymiany, daje \pm jak 25 fr.; mówimy zatem że Paryż daje niepewny, a Londyn pewny.

Paryż za 3 fr. odbiera w Amszterdamie \pm jak 57 groot. Z tego się pokazuje, o czém łatwo przekonamy się następnie, że jedno i toż samo miasto; daje w swęj wymianie na jedno miasto pewny, a na drugie niepewny.

Ponieważ wyrazy pewne są wszystkim kupcom na całym świecie dobrze znane, opuszczane są powszechnie na cenniku giełdowym, a podawane tylko *niepewne* stanowiące cenę wymiany.

Równość zupełna co do wagi ilości złota lub srebra w monetach dwóch narodów wzajemnie wymieniających, stanowi *alpari* czyli wewnętrzną wartość wzajemnych 2^{ch} wymian, a wyraz niepewny w tym razie nazywa się ceną wewnętrzną wymiany (*le prix intrinsèque du change*) czyli inaczej wewnętrzną

wartość. I tak: 187 fr. i 100 marków zawierają w sobie jednakową ilość czystego srebra, a zatem dwie te summy pieniężne stanowią względem siebie *alpari*, (wszelka zaś ilość franków większa od 187 będzie stanowiła zdrożenie wymiany, a mniejsza staniałość).

Staniałość zatem, lub zdrożenie wymiany zależeć będzie od ceny większej lub mniejszej od *alpari*.

Skoro czytelnik nabrał jasnego wyobrażenia o cenie wymiany zagranicznej; i przytém poznał co rozumieć należy przez kurs niski lub wysoki, albo jak to nazwaliśmy, staniałość lub zdrożenie wexli, spodziewam się że pojmie łatwo 4 główne zasady wymiany zagranicznej, na których cała nauka wymiany i arbitrażu polega, z tego téż powodu wypada zawsze je mieć przytomne w pamięci.

1. Kiedy miejsce które trassuje (czyli wystawia wexel) podaje jednostkę wymiany, czyli wyraz pewny, cena najniższa jest najkorzystniejszą we wszystkich przypadkach. Jeżeli negocjant londyński ma wystawić wexel na paryzkiego, od którego dajmy na to, należy mu się 5000 fr. korzystniejszą dla niego jest rzeczą aby trassował po cenie niższej np. 23 fr. niż po cenie wyższej 24 fr. lub téj podobnej.

W pierwszym bowiem razie odbierze za swój dług więcej funtów aniżeli w drugim, a dłużnik jego nie zapłaci więcej jak powinien. W drugim przypadku, jeżeli negocjant londyński wystawia wexel np. za 100 funt. szt. na swego korespondenta w Paryżu, korzystniejszą jest rzeczą trassować go po cenie niższej np. 23,50, aniżeli po cenie wyższej jakiegokolwiek, gdyż w pierwszym razie jego korespondent mniej zapłaci franków za 100 funt. szter. aniżeli w drugim.

2. Kiedy miejsce, które trassuje, (czyli wystawia wexel) podaje cenę, czyli wyraz niepewny; wymiana najwyższa jest zawsze najkorzystniejsza. Na

objaśnienie téj prawdy, przypuścimy że Bankowi Polskiemu należy się w Paryżu 900 fr., korzystniej będzie dla Banku wystawić wexel na Paryż na tę sumę po cenie wyższej np. po 500 Złp., aniżeli po 490 cenie niższej, bo w pierwszym razie odbierze za swój dług paryzki w Warszawie 1500 Złp., a w drugim odebrałby tylko 1470 Złp.

Jeżeli Negocjant z Paryża winien jest Bankowi 1500 Złp., i w tym nawet przypadku korzystniej będzie dla Banku sprzedać jednostkę wymiany czyli 300 f. drożej, gdyż odebrawszy należność to jest 1500 Złp. swemu korespondentowi którego menażować w każdym razie jest jego obowiązkiem, mniej zapłacić każe za jego dług.

3. Kiedy miejsce które remessuje, podaje jednostkę wymiany czyli wyraz pewny, wymiana najwyższa jest najkorzystniejszą we wszystkich przypadkach.

Np. jeżeli Negocjant Londyński potrzebuje odesłać 100 funtów szterlingów swemu korespondentowi do Paryża, korzystniejszą będzie rzeczą remessować je po cenie wyższej np. po 24, 50 fr. aniżeli po cenie np. 23. fr. gdyż lubo negocjant Londyński wydałby całkowite swoje 100 funt. szter. w obu razach, jednakże postępując pierwszą drogą da sposobność swemu korespondentowi odebrać 2450 fr. a drugą tylko 2300 franków.

Powtóre. Jeżeli negocjant Londyński winien jest Paryżkiemu 3000 fr. i w tym razie korzystniej dla niego będzie kupić wexel na Paryż na 3000 fr. po cenie np. 24,50 wyższej, aniżeli po cenie np. 23 niższej, w pierwszym bowiem razie zapłaciłby za wexel na Paryż funt szter. 122 i 9 szylingów, a w drugim 130 funt. sztr. $8\frac{1}{2}$ szylingów.

4te Kiedy miejsce, które remessuje daje wyraz nie-

pewny, wymiana najniższa jest zawsze najkorzystniejszą.

1szy przypadek. Jeżeli Bank Polski ma odesłać 1500 złp. swemu korespondentowi w Paryżu, korzystniejszą będzie rzeczą, aby Bank zakupił wexel na Paryż po cenie np. 490 niższej, aniżeli po cenie 500 zp. wyższej, bo w pierwszym razie wierzyciel jego odbierze 918, fr. 37 a w drugim 900 fr.

2gi. Jeżeli Bank ma zaspokoić dług w Paryżu wynoszący 900 fr., i w tym przypadku z większą będzie korzyścią dla niego zakupić wexel na Paryż po cenie np. 490. złp. niższej, aniżeli po cenie wyższej 500 złp., bo w pierwszym razie za swój dług zapłaci tylko 1470. złp. a w drugim zapłaciłby 1500. złp.

Widzimy zatem; że ceny korzystne dla trasowania wexlów na jakie miejsce, są niekorzystne dla remesowania i przeciwnie, ceny korzystne dla remessowania, są niekorzystne dla trassowania.

O przyczynach zmiany alpari wymian zagranicznych.

38. Alpari wymiany raz postanowione w jakim kraju jest niezmiennie; i w dwóch tylko przypadkach zmienić się może: i tak: łód gdyby rząd np. Francuzki z każdej sztuki 5 frankowej, kazał odjąć połowę czystego srebra, a na jego miejsce przymieszać aliażu w stosunku odpowiadającym co do wagi, t. j. aby taż sama sztuka, ważyła tyle co dawniej; i miała jeszcze kurs przymuszony za 5fr. chociaż zredukowana do połowy jęj wewnętrznej wartości.—Naówczas alpari wymiany z Londynem np. będąc poprzednio przypuścmy 25fr: podniósłby się do 50 franków.

2re. Gdyby Rząd nadał nominalną wartość każdej sztuce pieniężnej, dwa razy większą np. aby